

Начос Р. Р.,
студент 2 курсу магістратури Факультету адвокатури НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРИЧИНИ ЗРОСТАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ

Анотація. У тезах розглянуті причини зростання рівня злочинності злочинності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.

Ключові слова: наркотичні засоби, транзит наркотиків, латентність, запобігання злочинності.

Summary. In theses examined the reasons for the increase in crime in the field of trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors.

Key words: drugs, drug transit, latency, crime prevention.

Аннотация. В тезисах рассмотрены причины роста уровня преступности в сфере оборота наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов и прекурсоров.

Ключевые слова: наркотические средства, транзит наркотиков, латентность, предотвращение преступности.

Офіційна звітність Генеральної прокуратури України за останні 5 років демонструє тенденцію до стійкого зростання злочинності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а саме: з 25 325 облікованих злочинів у

2015-му році до 28 022 у 2019-му. Натомість, кількість засуджених осіб за цей же період, навпаки, впала на 15% - з 12 730 до 10 905 осіб.

Серед причин такого зростання слід виділити наступні: несприятлива соціально-економічна ситуація, системна криза державної політики запобігання і протидії наркозлочинності, зростання рівня латентності даного виду злочинності, а також активізація діяльності міжнародних синдикатів та здійснення транзитного переміщення наркотиків територією України

Особливість **соціально-економічний факторів** полягає в їх опосередкованому впливі вчинення злочинів у сфері обігу наркотиків. Зниження рівня зайнятості і добробуту населення, нездатність забезпечити першочергових життєвих потреб, зокрема, матеріальної основи створення сім'ї – підштовхує, як до вживання наркотичних засобів з метою послаблення впливу несприятливої психотравмуючої ситуації, так і до їх збуту задля отримання заробітку [1, с.195].

Відповідати на соціально-економічні виклики мала б послідовна **державна політика протидії і запобігання**, однак, як зазначає Б. М. Головкін, вона характеризується системною кризою, ознаками якої є:

1) панування застарілої ідеології пріоритету охорони здоров'я населення та кримінального переслідування наркоспоживачів над профілактикою наркоманії та запобіганням наркозлочинності;

2) періодична зміна курсу держнаркополітики, спрямованість заходів впливу на виконання тактичних, а не стратегічних завдань;

3) непрогресивність положень вітчизняного законодавства;

4) брак політичної волі розв'язувати проблему поширення наркоманії та

наркозлочинності в Україні [2, с.153].

Також, значний вплив на зростання рівня злочинності у сфері наркообігу справляє геополітичне розташування України яке зумовлює використання її території в якості **зони транзиту наркотиків** з країн-виробників. Особливу роль в цьому процесі відіграє наявність спільного, погано облаштованого кордону з Польщею, яка в останні роки перетворилась на головного виробника синтетичних наркотиків в Європі. Це також негативно впливає на ситу-

ацію всередині країни, зафіксовано неодноразові затримання наркоділків, які розповсюджували польський кокаїн [3, с.55].

Нарешті, як результат істотних прорахунків у реформуванні правоохоронних органів, зокрема, за напрямом протидії накрозлочинності та структурних змін у самому ринку наркотичних засобів, за рахунок постійного приросту нових видів речовин психоактивної дії, станом на 2014–2018 рр., **рівень латентної наркозлочинності** у порівнянні з періодом 2003–2007 рр. зріс щонайменше на 90 % [4, с.45].

Отже, проблема зростання рівня злочинності у сфері обігу наркотичних засобів має комплексний характер, що зумовлений, як нездатністю української держави, яка переживає соціально-економічну кризу, реалізовувати ефективну державну політику запобігання наркозлочинності, у тому числі, транснаціональної, так і підвищенням рівня латентності даної категорії злочинів, внаслідок стрімкого розвитку і якісних змінах в самому наркобізнесі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Якімова С. Детермінація злочинності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів / С. Якімова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. - 2014. - № 782. - С. 193-198.

2. Головкін Б.М. Антинаркотична політика держави: напрями вдосконалення // Науковий Вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2012. – № 4. – С. 151–158. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12800/1/Golovkin_151-158.pdf

3. Ковальчук В.П. Причини та умови наркоманії в Україні // Митна справа. - 2015. - № 2(2.1). - С. 53-58.

4. Гладкова Є.О. Латентність наркозлочинності: основні показники і тренди / Є.О. Гладкова // – дослід. Ін-т. публ. Політики та соц. Наук. Харків : НДІ ППСН, 2019. – С.44 – 50

Науковий керівник: к.ю.н доц. О.В. Ткачова